



**Monumentnummer\*: 522856**

Smallepad 5  
3811 MG Amersfoort  
Postbus 1600  
3800 BP Amersfoort  
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56  
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument  
Inschrijving register\* 10 mei 2002  
Kadaster deel/nr 82848/121

*Woonplaats\** Hilversum  
*Gemeente\** Hilversum  
*Provincie\** Noord-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Hilversum	D			3723
Hilversum	D			3080
Hilversum	D			602
Hilversum	D			1997

*Omschrijving\*\**

Inleiding

TUIN, ontworpen door B.C. van den Steenhoven in de jaren twintig, behorende tot het complex 'De Zwaluwenberg', bestaande uit een villa, een voormalige congiërgewoning, en een tuin. Het complex is gelegen aan de oostzijde van de Utrechtseweg op een heuvel, de Zwaluwenberg. Een oprijlaan met beuken, aan de straatzijde geflankeerd door bakstenen pilasters, bekroond door natuurstenen afdekstenen met bol en de uitgehouwen naam 'Zwaluwenberg', leidt tot de hoofdingang in de noordgevel van de villa. De tuin strekt zich uit aan de oost- zuid- en westzijde van de villa met een détail aan de noordzijde, tegenover de hoofdingang, omgeven door een grasveld, temidden van rijke bebossing. Aan de zuidoost- en zuidzijde loopt de heuvel steil af. De tuin werd ontworpen in de decoratieve tuinstijl. De architectonische elementen zijn uitgevoerd in rode baksteen.

Omschrijving

Twee bakstenen pilaren, bekroond door natuurstenen afdekstenen met bol, staan aan het einde van de oprijlaan in het verlengde van de westgevel en de oostgevel van het hoofdvolume van de villa. Tegenover de hoofdingang in de noordgevel van de villa bevindt zich, omgeven door gras temidden van bebossing, enkele treden die leiden tot circelvormige plateaus waartussen een bloembed is aangelegd. Muurtjes tussen pilaren omsluiten de noordzijde van de oprijlaan.

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



Aan de oostzijde bevindt zich een terras. Via trappen aan de linker- en rechterzijde wordt toegang verkregen tot een verdiept liggende tuin, omgeven door opengewerkte muren tussen pilaren met openingen aan de zuid- en oostzijde via welke met trappen toegang verkregen wordt tot het omringende bosland. De vier paden in geometrisch patroon, leidend naar de circelvormige middenvijver, liggen nog een niveau lager en zijn bereikbaar via trappen aan de noord-, oost en zuidzijde. Het terras leidt naar het terras voor de zuidgevel van de villa. In de zuidoosthoek is de opengewerkte terrasmuur halfcircelvormig tussen pilaren gemetseld zodat ruimte ontstaan is om een bank te plaatsen. In de zuidwesthoek is de halfcircelvormige muur dicht. De doorgaande opengewerkte muren voor de zuidgevel lopen totaan de trap in het midden die toegang geeft tot het tuingedeelte dat zich aan de zuidzijde uitstrekt.

Deze tuin bevat een zichtas naar het midden van de zuidgevel en naar de velden aan de zuidzijde van de heuvel. Paden lopen langs de muren aan de oost-, zuid- en westzijde om de tuin. Langs de paden zijn banken gesitueerd en paviljoens, aan de zuidwestzijde hoge pilaren. De bank in de zuidoosthoek bevat ruitvormige natuurstenen platen in de rugleuning met de jaartallen: 1914/1916. Een paviljoen bevindt zich in de middenas en bestaat uit pilaren op een opengewerkte plint, de andere aan de zuidoostzijde en is opgetrokken op een rechthoekige plattegrond onder schilddak met zeeg, bedekt met leien. De gevelopeningen worden omgeven door natuursteen. Op de bodem bevinden zich gele en groene geglazuurde plavuizen. Bij dit paviljoen is in de zuidwesthoek van de tuin een vierkant gedeelte ingericht met een kruisvormig padenstelsel met rondpoint, omgeven door geknipte heesters. De middenas van de tuin loopt door een rechthoekig geometrisch ingericht gedeelte, gekenmerkt door heesters en bloemvelden rond een rondpoint, naar een trapje dat toegang geeft tot een iets verdiept gelegen geometrisch ingericht rechthoekig gedeelte aan de zuidzijde. Trapjes bevinden zich aan alle zijden. In het midden bevindt zich een rechthoekige vijver met uitlopers naar ronde vijvers aan beide zijden en een sculptuur op hoge sokkel in het midden.

Aan de westzijde bevindt zich achter de openingen in de muur een kruidentuin, ingedeeld in vierkante bedden tussen de paden.

De duiventil bevindt zich tussen opgaand groen aan de noordoostzijde van de villa en is geheel in baksteen opgetrokken onder overstekend schilddak bedekt met leien en bekroond door een piron.

#### Waardering

De tuin is van algemeen belang wegens architectuur- en cultuurhistorische waarde als gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een decoratieve tuin, aangelegd temidden van bebossing in het eerste kwart van de twintigste eeuw en als historisch-ruimtelijk onderdeel van het complex 'De Zwaluwenberg'.

#### Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

#### Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

#### Functie

Tuin

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument